

звертатися в міжнародні організації за захистом своїх прав [3, с. 419-420].

Таким чином, у міжнародному праві є достатньо підстав для становлення системи міждержавного співробітництва з питань правового статусу фізичних осіб.

Ця проблема набуває особливої значимості з урахуванням того, що на сучасному етапі розвитку світового співтовариства загальновизнано, що політичні, соціальні, економічні, культурні й інші права людини виступають не в якості дару держави або його посадових осіб, а є невід'ємними правами кожного індивіда, якими він наділений у силу свого народження незалежно від раси, кольору шкіри, статі, релігії, мови, політичних та інших переконань. Права і свободи людини складають основу не тільки громадянського суспільства, але і базис сучасної цивілізації. Право міжнародної правосуб'єктності охоплює також такі інститути як визнання та правонаступництво [3, с. 421].

Отже, можна зробити висновок, що поняття міжнародна правосуб'єктність означає здатність бути суб'єктом міжнародного права. Її обсяг у різних видів суб'єктів істотно відрізняється.

Література

1. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгєрта і В. І. Кисіля. – 2-ге вид. – К.: Алерта, 2014. – 656 с.
2. Міжнародне приватне право: навчальний посібник / В. М. Гайворонський, В. П. Жушман. – К.: Атіка, 2010. – 399 с.
3. Дмитрієва Г. К. Міжнародне приватне право: підручник / Г. К. Дмитрієва. – М.: Проспект, 2007. – 689 с.

УДК 347.82 (043.2)

Жмур Н. В., к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Сивка Н. В., студентка,

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Важливість міжнародного повітряного простору, а також національного повітряного простору полягає в його інтенсивному використанні в транспортних цілях, що об'єктивно потребує точної регламентації такої діяльності як на національному, так і міжнародному рівні. У цих цілях у 1944 році в Чикаго була укладена Конвенція про міжнародну цивільну авіацію і створена універсальна міжнародна міжурядова організація Міжнародної цивільної авіації (ІКАО). Мета і

завдання цієї організації регламентація міжнародних польотів цивільних повітряних суден у міжнародному і національному повітряному просторах із метою забезпечення їхньої ефективності і безпеки. Чиказька конвенція поклала початок формуванню нової галузі міжнародного права – міжнародного повітряного права.

Постійно діючим органом ІКАО є Рада Організації, зобов'язаний забезпечувати безперервність роботи всієї цієї міждержавної структури. Цей виконавчий орган формується з тридцяти представників держав-членів ІКАО, що обираються Асамблеєю таємним голосуванням з числа кандидатів, висунутих урядами країн, що грають провідну роль в організації та експлуатації повітряного транспорту, а також вносять істотний внесок у надання аеронавігаційних послуг і засобів обслуговування міжнародної цивільної авіації. При цьому повинен забезпечуватися принцип справедливого географічного представництва, відповідно до якого в цьому органі могло б забезпечуватися постійна участь держав усіх географічних регіонів. Важливою вимогою, встановленою щодо кандидатур членів Ради ІКАО, є відсутність у кожного з них фінансової зацікавленості і активної участі в діяльності будь-якого авіатранспортного підприємства - експлуатанта міжнародних повітряних ліній [1, с. 60].

Систему органів ІКАО складають Асамблея, Рада, Аеронавігаційна комісія, функціональні комітети (авіатранспортний, юридичний, фінансовий, з незаконного втручання у справи цивільної авіації та ін.), Секретаріат на чолі з Генеральним Секретарем. Штаб-квартира ІКАО розташована в Монреалі (Канада). Організація має також представництва в шести регіонах світу.

Крім ІКАО, суттєву роль у справі становлення і розвитку міжнародного повітряного права грають Міжнародні регіональні авіаційні організації й органи, яких налічується нині біля чотирьох десятків. До найбільш важливих таких організацій належать, зокрема: Європейська конференція цивільної авіації, створена в 1954 році; Європейська організація із забезпечення безпеки навігації — Євроконтроль, утворена в 1960 році; Африканська комісія цивільної авіації, що виникла в 1969 році; Агентство із забезпечення безпеки аеронавігації в Африці і Мадагаскарі, засноване в 1959 році; Латиноамериканська комісія цивільної авіації, утворена в 1973 році; Рада цивільної авіації арабських держав, заснована у 1967 році.

Європейська конференція цивільної авіації (ЕКАК) знаходиться в Страсбурзі і займається вивченням проблем повітряного транспорту Західної Європи, яка сприяє координації відповідної діяльності країн регіону, більш ефективному використанню та розвитку міжнародного невійськового повітроплавання, співпраці з ІКАО. Про плідності роботи ЕКАК свідчить той факт, що під її егідою розроблено та прийнята Типова

угода про повітряне сполучення, Багатостороння угода про сертифікати льотної придатності на імпортовані повітряні судна 1960 р., Угода про комерційні права при нерегулярних повітряних сполученнях 1956 р. [2, с. 56].

Африканська комісія цивільної авіації (АФКАК) створена в 1969 р., штаб-квартира в Дакарі, члени АФКАК – 41 держава. Ними можуть бути будь-які африканські держави-учасники Організацій африканської єдності (ОАЕ). Мета АФКАК: виробіток загальної політики держав-членів АФКАК у використанні цивільної авіації, обговорення й планування необхідних заходів щодо співробітництва й координації їхньої діяльності в області цивільної авіації, сприяння більш ефективному використанню й удосконаленню африканського повітряного транспорту. Вищий орган АФКАК – Пленарна сесія, вищий виконавчий орган – Бюро. Рішення АФКАК носять консультативний характер. При виконанні поставлених завдань АФКАК тісно співробітничав з ОАЕ й ІКАО.

Агентство по забезпеченню безпеки аеронавігації в Африці й на Мадагаскарі (АСЕКНА) створене в 1960 р., штаб-квартира в Дакарі, члени АСЕКНА – 13 африканських держав. Членство відкрите для африканських держав за умови згоди всіх членів АСЕКНА. Мета АСЕКНА: забезпечення регулярності й безпеки польотів повітряних суден над територією держав-членів АСЕКНА, керування, експлуатація й зміст аеродромів, посередництво в наданні фінансової й технічної допомоги. Вищий керівний орган – Адміністративна рада, вищі виконавчі органи – Генеральна дирекція, представництва. Рішення ради обов'язкові для держав-членів. АСЕКНА співпрацює з ІКАО в області підготовки й виконання рекомендацій Асамблеї ІКАО [3, с. 78].

Отже, знаменною рисою розвитку людського суспільства є зміцнення взаємозв'язків і взаємозалежності країн і народів, розвитком міжнародного співробітництва, появою глобальних проблем, породивши створення великої кількості міжнародних організацій, в тому числі і з цивільної авіації. Міжнародні організації з цивільної авіації допоможуть у вирішенні багатьох проблем у цій галузі права, як наприклад, створення аеропортів, аеронавігаційних засобів, регулювання польотів.

Література

1. Герасимов Р. О. Природа і статус регламентів Міжнародної організації цивільної авіації ІКАО у міжнародному праві / Р. О. Герасимов // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. Серія: правознавство. – Вип. 348 (2006) – Чернівці: Рута. – 2006. – С. 59-64.
2. Международное право / отв. ред. Ю. М. Колосов, В. И. Кузнецов. – М.: Юристъ, 2000. – 312 с.
3. Іванов Ю. А. Міжнародне право: посіб. для підготовки до іспитів / Ю. А. Іванов. – К.: Паливода А.В., 2014. – 197 с.